

відбувається їх прихована ліквідація. З метою зупинення зазначеного процесу, 23 лютого 2014 р. було прийнято Закон України «Про введення мораторію на ліквідацію та реорганізацію закладів охорони здоров'я». Але, вже 28 грудня 2014 р. зазначений нормативно-правовий акт визнано таким, що втратив чинність на підставі Закону України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України». Таким чином, всупереч законодавству, право сільських мешканців на охорону здоров'я продовжує порушуватися.

1. *Соціально-економічні засади розвитку сільських територій (економіка, підприємництво і менеджмент) : монографія / М. Й. Малік, М. Ф. Кропивко, О. Г. Булавка та ін.; за ред. М. Й. Маліка. – К.: ННЦ ІАЕ, 2012. – 642 с.*

2. *Рацібарська Ю. Медична реформа віддалила лікарню від селян на 70 кілометрів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/24509610.html>.*

3. *Авчухова А. М. Щодо проблем розвитку соціальної інфраструктури сільських населених пунктів [Електронний ресурс]: аналітична записка / А. М. Авчухова, О. О. Кочемировська. – К.: Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1132/>.*

Т. В. Єрмолаєва

доцент, канд. юрид. наук, доцент кафедри екологічного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ НЕБЕЗПЕЧНИХ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН ТА ІНШИХ ПРЕПАРАТІВ

Охорона навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки при застосуванні засобів захисту рослин, мінеральних добрив, нафти і нафтопродуктів, токсичних хімічних речовин та інших препаратів передбачена Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Згідно з Законом, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані дотримуватись правил транспортування, зберігання і застосування засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив, нафти і нафтопродуктів, токсичних хімічних речовин та інших препаратів, з тим щоб не допустити забруднення ними або їхніми складовими навколишнього природного середовища і продуктів харчування.

При створенні нових хімічних препаратів і речовин, інших потенційно небезпечних для навколишнього природного середовища та життя і здоров'я людей субстанцій повинні розроблятися та затверджуватися у встановленому законодавством порядку допустимі рівні вмісту цих речовин у об'єктах навколишнього природного середовища та продук-

тах харчування, методи визначення їх залишкової кількості та утилізації після використання. Вміст природних та штучних домішок, які можуть негативно впливати на стан навколишнього природного середовища або здоров'я людей, у таких препаратах, а також сировині, що використовується для їхнього виробництва, не повинен перевищувати допустимих рівнів, встановлених відповідно до законодавства.

Екологічні вимоги при виробництві, зберіганні, транспортуванні, використанні, знешкодженні, захороненні токсичних та інших небезпечних для навколишнього природного середовища і здоров'я людей речовин, віднесення хімічних речовин до категорії токсичних та їх класифікація за ступенем небезпечності визначаються нормативними документами на підставі висновку державної екологічної експертизи і погоджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Законодавство встановлює, що використання в народному господарстві та побуті будь-якого небезпечного фактора хімічної та біологічної природи допускається лише за наявності сертифіката, що засвідчує його державну реєстрацію. Діяльність, пов'язана з обігом хімічних речовин, підлягає ліцензуванню. Такою діяльністю є: виробництво та реалізація особливо небезпечних хімічних речовин; виробництво пестицидів та агрохімікатів, оптова, роздрібна торгівля ними; транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом, транспортування природного і нафтового газу трубопроводами та його розподіл.

Допустимі рівні впливу хімічних речовин, у тому числі новостворених, на довкілля та здоров'я населення розробляються для кожного природного об'єкта окремо, а їхні викиди чи скиди – залежно від джерела внесення.

За порушення вищенаведених вимог при поводженні із засобами захисту рослин, стимуляторами їхнього розвитку, мінеральними добривами, пестицидами та агрохімікатами, нафтою та нафтопродуктами передбачена цивільна, дисциплінарна, адміністративна або кримінальна відповідальність згідно з чинним законодавством. Що стосується збитків, заподіяних внаслідок порушень законодавства про застосування засобів захисту рослин, мінеральних добрив, нафти і нафтопродуктів, токсичних хімічних речовин та інших препаратів, то їх відшкодування здійснюється відповідно до чинного законодавства та визначаються відповідно по кожному з видів забруднення.